

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MELLEM- OG
REALSKOLEN

FOR

SKÆRBÆK OG OMEGN

1934-35

MELLEM- OG REALSKOLEN

FOR

SKÆRBÆK OG OMEGN

1934-35

1935

TØNDER BOGTRYKKERI
GUSTAV ROTHE

I.

AARSBERETNING

FRA

SKÆRBÆK MELLEM- OG REALSKOLE

VED

SKOLEBESTYRER

R. JØRGENSEN

MELLEM- OG REALSKOLEN
for Skærbæk og Omegn

ejes af et Aktieselskab, hvis Bestyrelse bestaar af:

Købmand H. F. H a n s e n , Skærbæk (Formand).

Fru Direktør O k s e n , Skærbæk.

Fru Pastor J ø r g e n s e n , Skærbæk.

Gaardejer N. O b l i n g , Barsbøl.

Gaardejer P. P a u l s e n , Øster-Gasse.

Gaardejer Johannes B r i n k , Søndernæs.

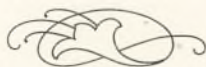
Gaardejer P. V a r m i n g , Vinum.

Gaardejer J. P e t e r s e n , Mjolden.

Gaardejer B r o d e r P e t e r s e n , Skærbæk.

Lærer N i c . S c h u l t z , Skærbæk.

De to sidste er valgt af Skærbæk Sogneraad.

AARSBERETNING FRA SKÆRBÆK MELLEM- OG REALSKOLE

ved

Skolebestyrer R. Jørgensen.

Mellem- og Realskolen for Skærbæk og Omegn er en fuldstændig Mellem- og Realskole med Forberedelsesklasser, 4 Mellemkoleklasser og 1 Realklasse. Skolen har for Tiden 132 Elever.

Skolen har Eksamensret til Mellemskole- og Realeksamen, og disse Eksaminer afholdes i Tiden fra 20. Maj til 1. Juli.

Da den egentlige højere Undervisning først begynder i Mellemskolen, altsaa normalt, naar Barnet fylder 11 Aar, er det ikke absolut nødvendigt at gennemgaa Skolens Underklasser for at kunne følge med i Mellemskolen; men det maa dog tilraades Forældrene at sende Børnene til os saa tidligt som muligt, da Overgangen fra en Skole til en anden altid sætter Børnene noget tilbage og er vanskeligere, jo højere oppe Overgangen sker. Dertil kommer, at Undervisningen i vore Underklasser naturligvis er lagt saaledes til Rette, at den tager direkte Sigte paa Optagelse i Mellemskolen.

Da Mellemskolens Undervisning kræver, at Eleverne gaar alle Klasser igennem, optages Elever i Almindelighed ikke over 1. Mellem, i de andre Mellemskoleklasser kun, saafremt de har gennemgaaet et tilsvarende Pensum og ved Prøve bevist, at de staar paa Højde med Eleverne i den Klasse, de ønskes optaget i.

I Forberedelsesklasserne optages derimod Elever med færre Indskrænkninger; men Skolen ønsker dog, at de saavidt muligt indmeldes ved et Skoleaars Begyndelse.

Mellemskoleeksamen 1934.

Censorer.

Realskolebestyrer A. Jørgensen, Christiansfeld, skriftlig Dansk; Magister Rahr, Tønder, mundtlig Dansk; Adjunkt Askgaard, Ribe, Engelsk; Adjunkt, Fru Kondrup, Tønder, Tysk; Førstelærer Stenderup, Døstrup, Historie; Kommunalærer Myrhøj, Løgumkloster, Geografi; Skolebestyrer Jørgensen, Skærbæk, Naturhistorie; Førstelærer Henriksen, Bredebro, Naturlære; Inspektør Jepsen, Silkeborg, skriftlig Regning og Matematik; Kommunalærer Haugaard, Skærbæk, Skrivning; Kommunalærer Kronhøj, Skærbæk, Tegning; Kommunalærerinde, Fru Kronhøj, Skærbæk, Haandarbejde og Kommunalærer Nygaard, Gasse, Sløjd.

Opgaverne til den skriftlige Prøve.

Dansk Stil.

Fortæl om de Have, der omgiver Danmark.

Dansk Genfortælling.

Fra Komponisten Carl Niensens Drengaar.

Regning.

1. I 1931 fabrikerede et Væveri, hvor 10 Mand arbejdede 8 Timer daglig i 300 Arbejdsdage, 187 200 m Tøj. Udgiften til Driftsomkostninger udgjorde 56 160 Kr. Arbejdslønnen var 117 Øre i Timen, og der medgik for 65 Øre Materiale til hver m Tøj.

Hvor stor var derefter den samlede Fabrikationsudgift, og hvor meget udgjorde denne pr. fabrikeret m? —

I 1932 arbejdede Væveriet med 2 Arbejdshold à 10 Mand 8 Timer daglig i 300 Arbejdsdage. Derved fabrikeredes 374 400 m Tøj, og den samlede Fabrikationsudgift var 110 Øre pr. m.

Udgiften til Driftsomkostninger udgjorde 59 904 Kr. Arbejdslønnen var for første Hold 117 Øre i Timen og for andet Hold 195 Øre.

Hvor meget androg Udgiften til Materiale, og hvor meget var Materialet, der medgik til 1 m Tøj, dyrere end i 1931?

2. Paa et vandret Bord staar et cylindrisk Kar halvt fyldt med Vand. Karrets indvendige Diameter er 24 cm. I Vandet nedsænkes Jernkugler, der hver har Diameteren 4 cm. Derved stiger Vandet 2 cm.

Hvor mange Kugler nedsænkes?

Karret med Vand og Kugler vejer ialt 16 kg. Vand og Kugler vejer lige meget. Kuglerne har Vægtfylden 7 og Vandet Vægtfylden 1.

1. Hvor mange g vejer 1 af Kuglerne?

2. Hvor mange g vejer Vandet?

3. Hvor mange kg vejer Karret?

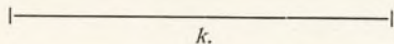
4. Hvor mange cm er Karrets indvendige Højde?

En Cylinder med Diameter d og Højde h har Rumfanget $\frac{11}{14} d^2 h$.

En Kugle med Diameter d har Rumfanget $\frac{11}{21} d^3$.

Matematik.

1. Konstruer en Trekant ABC, naar Siden $BC = k$ (k er det nedenfor afsatte Liniestykke), $\angle A = 105^\circ$, og Højden AD deler BC saaledes, at $BD : DC = 3 : 4$.

2. I en retvinklet Trekant er de to Stykker, hvori Højden paa Hypotenusen deler denne, henholdsvis 1,96 m og 23,04 m.

Find Højden paa Hypotenusen samt Trekantens Sider og Areal.

Eksamensresultaterne.

Elisabeth Bogh, Døstrup	mg× (7,20)
Holger Boldt, Skærbæk	mg÷ (6,31)
Bodil Dons, Mjolden	mg÷ (6,64)
Peder Helms, Mjolden	mg (7,04)
Ebba Kiilerich, Skærbæk	mg÷ (6,66)
Hans Kjær, Harres	g× (5,48)
Povl Madsen, Arrild	mg÷ (6,15)
Wendela Müller, Skærbæk	g× (5,67)
Hans Lassen Obling, Skærbæk	mg (7,12)
Jens Oksen, Skærbæk	mg (7,02)
Mads Poulsen, Gasse	g× (5,91)
Gertrud Schmidt, Skærbæk	mg÷ (6,07)
Axel Stenderup, Døstrup	mg× (7,40)
Edith Stenderup, Døstrup	mg× (7,45)
Anna Therkelsen, Randerup	mg× (7,40)

Af de 15 Elever ophørte tre med Skolegang, medens Resten oprykkedes i Skolens Realklasse.

Til at bestaa Mellemskoleeksamen kræves i Gennemsnit 3,75; men for at faa Lov til at rykke op i Realklassen eller 1. Gymnasieklasse kræves henholdsvis 4,50 og 5,67, og mindst 5,67 som Gennemsnit af samtlige Aars- og Eksamenskarakterer i Dansk Stil og de to Fag, der er Hovedfagene paa den Linie, man ønskes optaget paa.

Realeksamen 1934.

Censorer.

Undervisningsinspektør Bjørneboe og Rektor Christensen, Herning, skriftlig Dansk; Realskolebestyrer Jørgensen, Christiansfeld, mundtlig Dansk; Overlærer Boas, Gramby, mundtlig Engelsk; Skolebestyrerinde, Frk. Møller, Vejle, og Lektor Bricka, Hellerup, skriftlig Engelsk; Kommunalærer O. Kristensen, Horsens, Tysk; Gymnasielærer Atke, Tønder, mundtlig Regning og Matematik; Skoledirektør Vald. Lassen, Odense, og Lektor Kristensen, Svendborg, skriftlig Regning og Matematik; Kommunalærer Sejersen Lomdahl, Toftlund, Naturlære og Geometri; Overlærer Skovmand, Løgumkloster, Historie; Overlærer Coln, Toftlund, Geografi; Kommunalærerinde, Frk. K. Petersen, Rødding, Naturhistorie; Adjunkt Krebs, Ribe, Fransk; Kommunalærer Nygaard, Gasse, Sløjd; Kommunalærerinde, Fru Kronhøj, Skærbæk, Haandarbejde.

Opgaverne ved den skriftlige Prøve.

Dansk Stil.

Fortæl om de vigtigste Grunde til, at Sundhedstilstanden er bedre nu end i ældre Tid.

Eller

Hvorfor rejser man til Udlandet?

Oversættelse fra Dansk til Engelsk.

Den grædende Dreng med de snavsede Bukser.

En lille Dreng, der var omtrent fem Aar gammel, sad en Dag uden for sin Faders Hus og græd bitterligt. En gammel Dame, som var ude at spadsere og

hørte ham græde, gik hen til ham og spurgte ham venligt: „Hvad er der i Vejen, min lille Ven? Hvorfor græder du saa meget?“

Grædende endnu højere end før sagde den lille Fyr: „Jeg legede i Haven med min Hund og med min lille Søster, og saa faldt jeg to eller tre Gange, og mine ny Bukser blev helt dækket med Støv.“

Den gamle Dame saa paa ham og sagde: „Men dine Bukser er rene nu, er de ikke?“ „Jo,“ svarede Drengen, „min Mor har rensset dem.“

Damen, som var temmelig forbavset, udbrød: „Hvorfor holder du saa ikke op med at græde?“

„Fordi . . .“ sagde den ulykkelige lille Dreng hulkende, „ . . . fordi min Mor vilde ikke lade mig tage mine Bukser af, mens hun bankede Støvet ud.“

Støv, dust. — at hulke, to sob. — at banke, to beat.

Regning og Matematik.

1. Den 11. 1. 1933 fik A udbetalt en Arv paa 19 650 Kr. Samme Dag indkøbte han for en Del af Pengene 15 000 Kr. Aktier i Københavns Telefonselskab til Kurs 126, (Kurtage og Stempel ialt $\frac{3}{8}$ pCt. af Kursværdien). Resten af Pengene indsatte han i en Bank til 4 pCt. p. a. Hvor stort et Beløb indsatte han i Banken?

Af Aktierne fik A udbetalt Dividende den 1. 2. med $2\frac{1}{2}$ pCt. Dividenden indsatte han paa Udbetalingsdagen i Banken.

Den 11. 3. 1933 solgte han Aktierne til Kurs 128, (Kurtage og Stempel ialt $\frac{3}{8}$ pCt. af Kursværdien), og samme Dag hævdede han hele det Beløb, han havde indestaaende i Banken.

Hvor meget fik A ind ved Salget af Aktierne? — Hvor stort et Beløb hævdede han i Banken? Hvor stor blev hans Formueforøgelse ved disse Pengeanbringelser?

2. En Tobakshandler i København indfører fra Amsterdam 4 Pakker Java Tobak à 50 kg Brutto; Taraen udgør 1 pCt. af Bruttovægten. Indkøbsprisen er 1,2 fl (Gylden) pr. $\frac{1}{2}$ kg Netto. Søassurancen udgør $\frac{1}{2}$ pCt. og Tolden 3 pCt. af Indkøbsprisen; Fragten er 20 Mark pr. 1000 kg Brutto; andre Omkostninger udgør ialt 17,16 Kr.

Beregn de samlede Udgifter pr. kg Netto i danske Penge.

Tobakshandleren sælger en Del af Tobakken for 9,40 Kr. pr. kg, medens Resten paa Grund af et Prisfald maa sælges for 8,52 Kr. pr. kg. Ved den endelige Opgørelse viser det sig, at han paa hele Handelen har haft en Fortjeneste af 25 pCt. Hvor mange kg har han solgt til hver af de ovennævnte Priser?

(1 fl = 2,85 Kr.; 1 Mark = 1,68 Kr.)

3. I en Differensrække, der bestaar af 9 Led, er Differensen mellem Kvadraterne paa sidste og første Led lig 120. Rækkens Sum er 90.

Bestem Leddene i Rækken.

Eksamensresultaterne:

Verner Andresen, Døstrup	mg × (7,42)
Martha Bonde, Skærbæk	mg (6,86)
Peter Christensen, Bredebro	mg (7,11)
Anna Mathilde Helms, Mjolden	mg ÷ (6,13)
Henning Knudsen, Spandet	mg × (7,30)
Sofie Mortensen, Skærbæk	mg ÷ (6,11)
Mads Møller, Gejlbjerg	mg × (7,41)
Louise Petersen, Roager	mg (7,11)
Peter Fritz Petersen, Randerup	mg ÷ (6,50)
Rigmor Petersen, Skærbæk	mg ÷ (6,41)
Rigmor Stenderup, Døstrup	mg × (7,42)
Broder Vodder, Ottersbøl	mg × (7,17)

Til at bestaa kræves 4,00 i Gennemsnit saavel af Aars- som Eksamenskarakterer.

Realeksamen.

Realeksamen er nødvendig for enhver, der vil være: Polytekniker, Dyrlæge, Forstkandidat, Landbrugskandidat, Havebrugskandidat, Landinspektør, Farmaceut, Tandlæge samt Embedsmand under Statsbanerne, Post-, Telegraf- eller Toldvæsenet og den kgl. grønlandske Handel.

De, der vil være Dyrlæger, Forstkandidater eller Landinspektører, maa dog tage Adgangseksamen til Landbohøjskolen, ligesom Polyteknikerne maa tage Adgangseksamen til Polyteknisk Lærestanstalt.

De, der vil være Tandlæger eller Farmaceuter, maa aflægge en Prøve i Latin, samt bestaa en Tillægsprøve i Matematik og Naturlære.

Realeksamen bliver i Almindelighed ogsaa krævet som Betingelse for at faa Ansættelse som Kontorelev paa Bank-, Veksellerer-, Handels-, Sagfører-, Gods- og Retsbetjentkontorer, ligesom unge Mennesker med denne Eksamen i Regelen har gode Betingelser for Ansættelse som Handelslærlinge i større Firmaer.

Realeksamen er endvidere nødvendig for dem, der vil optages paa Niels Brocks toaarige Handelsskole i København, Handelsgymnasiet i Aarhus, paa Søværnets Undervisningsanstalter samt Officersskolens næstældste Klasse.

For dem, der ønsker at uddanne sig til Lærere eller Lærerinder, er Realeksamen ikke nødvendig, men dog meget værdifuld, og det er derfor ret almindeligt, at de unge tager Realeksamen, før de søger Optagelse paa et Seminarium. Realister med 7,00 i Gennemsnit kan optages i Seminariets første Klasse uden Prøve.

Lærerne og Fagfordelingen.

R. Jørgensen (Bestyrer): Regning og Matematik 3. M. — R., Geometri 2. M. og R., Fysik og Kemi 1. M. — R.

Fru O. Jørgensen: Engelsk 1. M. og 4. M., Dansk 1. M. — 2. M.

Frk. Lindegaard Nielsen: Tysk 2. M. — R., Engelsk 2. M. — 3. M., Historie 2. M. — 3. M., Gymnastik 1. U. — 2. U. og 2. M. — R.

Frk. Rübner-Petersen: Dansk 3. U. — 4. U. Regning 1. U. — 2. M., Skrivning 3. U. — 3. M., Haandarbejde 1. U — R.

Hr. E. Grønlund: Dansk 3. M. — R., Engelsk R., Fransk R., Naturhistorie 3. M. — R., Religion 1. M. — 3. M, Sang 3. U. — 3. M.

Frk. G. Høgsbro Appel: Religion 1. U. — 4. U., Dansk 1. U. — 2. U., Historie 3. U. — 4. U., 1. M. og 4. M., Naturhistorie 3. U. — 2. M., Skrivning 1. U. — 2. U., Gymnastik 3. U. — 1. M., Smaasløjd 1. U. — 2. U.

Hr. J. Kortsen: Geografi 1. M. — R., Historie 4. M., Tegning 3. U. — 4. M., Gymnastik 3. U. — R., Sløjd 4. U. — R.

Fag	1.-2.U.	3.-4.U.	1. M.	2. M.	3. M.	4. M.	R.
Religion	2/2	2	2	2	2	1	
Dansk	6	6	5	4	4	5	4
Engelsk			6	3	3	3	5
Tysk				5	4	4	4
Fransk							4
Historie		2	3	2	2	2	2
Geografi		2	2	2	2	2	2
Naturhistorie		2	2	2	2	2	2
Naturlære			2	2	2	2	2
Regning — Matematik	5	5	4	5	6	7	6
Skrivning	4	3	1	1	1		
Tegning		2	2	1	1	1	
Sang	1	1	1	1	1		
Gymnastik	2	3	3	3	3	3	3
Haandarbejde	3	2	2	2	2	2	2
Sløjd	1	2	2	2	2	2	2
Skriftlig Prøve						2	3

FRA SKOLEAARET.

2. September fejredes Skolens Fødselsdag. — cand. mag. Erik Appel, Ellehus, holdt et udmærket Foredrag om Jacob Knudsen, hvorefter Førstelærer Madsen, Gasse, fremviste Filmen fra det store Børneidrætstævne i Tønder, hvorved vi bl. a. igen fik vore flinke Folkedansere at se. 10. Sept. — 27. Sept. var Skolen lukket paa Grund af Børnelammelsesepidemien. I den Anledning blev Efteraarsferien strøget.

9. November afholdtes den ordinære Generalforsamling paa Landbohjemmet. Formanden, Købmand H. F. Hansen, Skærbæk, aflagde følgende Aarsberetning:

„Jeg sluttede sidste Aarsberetning med at udtale Haabet om, at den opadgaaende Linie maatte styrkes og fortsættes i det kommende Aar, og det glæder mig at kunne fastslaa, at Fremgangen er fortsat omend kun i mindre Grad, idet Elevantallet er steget til 130 Elever, deraf er de 70 hjemmehørende her i Sognet, medens de 60 Elever kommer fra de omliggende Sogne. — Realklassen begyndte det ny Skoleaar med 12 Elever, det samme som sidste Aar, medens 4. Mellem har en lille Fremgang paa 2 Elever og begyndte med 17 Elever. Den fortsatte Stigning, som jo særlig gør sig gældende i de yngste Klasser, har gjort det nødvendigt at fortsætte den paabegyndte Deling af Holdene i flere Fag, hvorved Timelærerindens Timetal er steget fra 25 til 32 Timer om Ugen. —

Der er i Aarets Løb afholdt 2 Bestyrelsesmøder og paa Grund af den nye A. S.-Løvs Ikrafttræden to Generalforsamlinger for at faa ændret Vedtægterne i Henhold til de nye Love.

I Regnskabsaaret er der foretaget en længe tiltrængt Ombygning af den udvendige Trappeopgang. Forandringen kostede ca. 2000 Kr., men var som sagt nødvendig og er bleven til udelt Glæde for Lærere og Elever. Endelig er Fysikklassen bleven restaureret og forsynet med Vandhaner og Vask, med vandrette Arbejdsborde til Brug ved Undervisningen i Fysik, i Haandarbejde og i Husholdningsskolen. — Til denne Forandring har Skolen gennem Fru Magdalene Lauridsen, Sorø Husholdningsseminarium, haft den Glæde at modtage et Tilskud paa 500 Kr., ligeledes har vi fra Tønder Amts Skolefond som sædvanlig modtaget Kr. 1000,—, fra Skærbæk Kommune Kr. 3000,— til Hjælp til Fripladser og til Skolens Drift og endvidere fra Danmarks-Samfundet Kr. 250,—; paa Skolens Vegne vil jeg gærne udtale en hjertelig Tak til

disse Bidragydere. — Skolebygningen har faaet den sædvanlige aarlige Vedligeholdelse. — Arbejdet ved Skolen er i Aarets Løb gaaet jævnt og roligt, der er ydet en smuk og god Indsats af Bestyrer, Lærere og Lærerinder, og jeg vil ved denne Lejlighed sige dem alle paa Forældres og Aktionærernes Vegne hjertelig Tak for trofast Arbejde. Den gode Tilslutning ved Afslutningsfesten den 7. Juli og Deltagelsen i Forældremødet i Begyndelsen af September er en Borgen for, at Skolen og dens Arbejde omfattes med den Kærlighed og Forstaaelse, uden hvilken Skolen ikke kan leve. Hvis Forældremødet kan blive en aarlig tilbagevendende Fest, hvor Lærere og Forældre kan mødes og taler ud med hinanden om Skolens og Hjemmets Arbejde for den unge Slægt, saa er jeg vis paa, at ogsaa disse Møder vil blive en god Sten i Muren, der hegner om vor Skole.“

Det reviderede Regnskab, der balancerede med 35 561,07 Kr., blev fremlagt og godkendt. Af de efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer, Fru Pastor Jørgensen og Gaardejer Martin Krog, genvalgtes Fru Jørgensen, medens Martin Krog nægtede at modtage Genvalg. I hans Sted valgtes Gaardejer Johannes Brink, Søndernæs.

Formanden udtalte derefter en Tak til Martin Krog for den Interesse, han havde vist Skolen i de 15 Aar, han havde siddet i dens Bestyrelse.

Som Revisor genvalgtes Mejeribestyrer Sørensen, Skærbæk. —

1. December holdt Bredebrokredsen af Danmarks Lærerforening Kredsmøde og Generalforsamling her paa Skolen. Lærer Grønlund sluttede Mødet med et Foredrag om tyske og danske Børns Lærerideal. — Senere holdt Hr. Grønlund sidste Del af Foredraget i Radioen.

8. December inspiceredes Undervisningen i Regning, Matematik og Fysik af Hr. Inspektør Jepsen, Silkeborg.

8. Februar var 30 af de ældste Elever i Tønder for at se Skolescenens Opførelse af „Sparekassen“.

11. Februar underholdt Søster Elna fra Diakonissestiftelsen os paa en særdeles smuk Maade med et Lysbilled- og Sangforedrag: Danmark i Billeder og Sang.

26. Marts holdtes et Forældremøde for at undersøge, om der er Mulighed for at faa oprettet en Skoletandklinik. Paa Mødet indtegnedes 20 Børn, men da der kræves Tilslutning fra mindst 40, arbejdes der stadig med Sagen.

12. April havde Skolen sin aarlige Gymnastikopvisning i Overværelse af mange interesserede.

11. Maj forlod Lærer Dissing Skolen for at overtage et Førstelærerembede i Grasten paa Thurø. Ved en lille Højtidelighed overrakte Hr. Dissing en Gave fra Børnene, medens Formanden og Skolebestyrer Jørgensen takkede ham for hans Arbejde her paa Skolen i de 9 1/2 Aar, han har været her, samt udtalte de bedste Ønsker for Fremtiden.

24. Maj holdt Bredebro-Kredsens Lærere Instruktionskursus i Fysiksløjd med Lektor Thorup, Horsens, som Leder.

I den forløbne Vinter har Idrætsforeningen her paa Skolen ladet afholde Gymnastik for Piger og Karle med henholdsvis Frk. Appel og Lærer Dissing som Ledere. Desuden har to Damehold drevet Motionsgymnastik ligeledes med Frk. Appel som Leder. Gymnastiksalen er endvidere benyttet af flere Bad-

mintonhold. Under Husholdningslærerinde, Frk. Herpings Ledelse er der afholdt Husholdningsaftenskole for to Hold unge Piger. Ligeledes er der holdt Aftenskole for Karle og i denne undervist af Konsulent Nørgaard og Skolebestyrer Jørgensen. — Saavel Pigerne som Karlenes Aftenskole sluttede med en festlig Sammenkomst her paa Skolen.

Aksel Rübner Jørgensen har undervist Drengene fra de øverste Mellemskoleklasser i Indbinding af Bøger, og Frk. Rübner-Petersen har et Par Gange i Løbet af Vinteren samlet Ungdommen til Legestue i Gymnastiksalen.

I Efteraaret havde Skolen den Sorg at miste en af sine Elever, den 10aarige Gudrun Hansen fra Øster-Aabling. En ondartet Lungebetændelse rev pludseligt og voldsomt den kraftige og sunde lille Pige bort. Det gjorde det dybeste Indtryk paa os alle, og hun vil altid blive kærligt mindet af sine smaa Kammerater og af Lærerne.

Brugte Skolebøger og Bøger til Skolebiblioteket

modtages altid med Tak.

Skolebetalingen er:

1. Underklasse	maanedlig	7 Kr.
2. —	—	8 „
3. —	—	9 „
4. —	—	10 „
1. Mellemkoleklasse	—	15 „
2. —	—	15 „
3. —	—	15 „
4. —	—	15 „
Realklassen	—	16 „

Søges Skolen af to Børn fra samme Hjem, gives der 5 Kr. Moderation for det andet Barn; er der flere Børn, opnaas Lempelser i Skolebetalingen ved, at man søger Friplads. Elever, der indstilles til Eksamen, betaler 12 Kr. til Mellemkoleeksamen og 20 Kr. til Realeksamen.

Brændselspengenes Størrelse vil senere blive fastsat, men vil dog ikke overstige 5 Kr. pr. Barn.

I de Klasser, i hvilke der undervises i Sløjd, betaler Drengene 2 Kr. om Aaret for Materiale.

Udmeldelser af Skolen maa ske med fuld Maanedes Varsel, der betales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for den følgende. Til 1. Juli modtages ingen Udmeldelser. Skulde Skolen under en indtrædende Epidemi blive beordret lukket, maa Skolepenge ogsaa betales for dette Tidsrum. — Indmeldes en Elev i Midten af Maaneden, betales Skolepenge for hele Maaneden.

Ansøgning om Friplads indsendes til Skolens Bestyrelse inden 15. Juni. Ansøgningsskemaer faas paa Skolen.

REAL- OG MELLEMSKOLEEKSAMEN 1935.

Skriftlig Prøve: 20.—23. Maj.

Mundtlig Prøve:

Realeksamen.

Mandag, den	3. Juni,	Kl. 9	:	Geografi.
Torsdag, „	6. „	„ 8	:	Engelsk.
Onsdag, „	12. „	„ 15	:	Tysk.
Fredag, „	14. „	„ 9	:	Historie.
Mandag, „	17. „	„ 15	:	Fransk.
Torsdag, „	20. „	„ 15	:	Fysik.
Mandag, „	24. „	„ 15	:	Naturhistorie.
Onsdag, „	26. „	„ 15	:	Dansk.
Mandag, „	1. Juli	„ 9 ^{1/2}	:	Matematik.
„	„	„ 15	:	Geometri.

Mellemskoleeksamen.

Mandag, den	3. Juni,	Kl. 13	:	Geografi.
Onsdag, „	12. „	„ 13	:	Engelsk.
Fredag, „	14. „	„ 8	:	Dansk.
Mandag, „	17. „	„ 15	:	Regn.-Matm.
Torsdag, „	20. „	„ 13	:	Naturhistorie.
Onsdag, „	26. „	„ 13	:	Fysik.
Mandag, „	1. Juli	„ 13	:	Tysk.

Aarsprøven 1935.

Skriftlig Prøve: 26.—29. Juni.

Mundtlig Prøve:

Tirsdag, den 2. Juli.

- Kl. 8: Geografi 3. M., Geometri 2. M., Regning 1. M.
Kl. 13: Historie 3. M., Naturhistorie 2. M., Geografi 1. M., Dansk 3.—4. U.

Onsdag, den 3. Juli.

- Kl. 8: Tysk 3. M., Regning 2. M., Historie 1. M., Geografi 3.—4. U.
Kl. 13: Dansk 3. M., Dansk 2. M., Fysik 1. M., Religion 3.—4. U.

Torsdag, den 4. Juli.

- Kl. 8: Regn.-Matem. 3. M., Tysk 2. M., Engelsk 1. M., Religion 1.—2. U.
Kl. 13: Engelsk 3. M., Religion 2. M., Dansk 1.—2. U.

Fredag, den 5. Juli.

- Kl. 8: Naturhistorie 3. M., Geografi 2. M., Dansk 1. M., Historie 4. U., Regning 3.—4. U.
Kl. 13: Engelsk 2. M., Regning 1.—2. U.

Lørdag, den 6. Juli.

- Kl. 15½: Sangprøve.

Efter Sangprøven er der afsluttende Møde, ved hvilket Eksamensresultaterne meddeles

Til at overvære Eksamen indbydes Elevernes Forældre samt enhver anden, der interesserer sig for Skolen.

Det nye Skoleaar begynder den 20. August.

R. Jørgensen.

II.

AARSSKRIFT

UDGIVET AF

SKÆRBÆK REALSKOLES
ELEVFORENING

6. AARGANG.

Elevforeningens Æresmedlemmer:

Hr. Realskolebestyrer R. Jørgensen og Frue.

Elevforeningens Bestyrelse

Formand: Niels J. Lauridsen, Kasserer v. A/S. Varde
Svineslagteri, Varde.

Næstformand: E. Grønlund, Lærer ved Realskolen,
Skærbæk.

Kasserer: Carl Klemensen, Kontorist ved Skærbæk
Svineslagteri.

Sekretær: Anna Beck, Kontoristinde ved E. A. S. V.,
Skærbæk.

samt Aksel Rübner Jørgensen, Skærbæk.

AARSBERETNING.

For 6. Gang staar vi nu foran Udsendelsen af vort Aarsskrift. Som sædvanligt har det kostet store Anstrengelser for „Redaktøren“ at faa samlet Stof til den Del af Heftet, som staar til vor Raadighed, men vi haaber, at en eller anden i den 11. Time overrasker os med et større Indlæg. Der maa sikkert findes endnu en Del uopdagede „Spirer“ blandt de mange, der i Aarenes Løb er udgaaede fra vor gamle Skole.

Aaret, der svandt, har ikke været mere opmuntrende end de foregaaende. Det har knebet os at holde Medlemsantallet oppe, og ved forskellige større Udgifter og forøgede Portoudgifter til Udsendelse af talrige Rykkerbreve ser vort Regnskab ikke saa godt ud, som det plejer. Men vi haaber, at de mange Restanter betaler deres Kontingent ret snart, saa vi atter kan faa Balance i Sagerne. I maa huske paa, at den 1 Krone, som I betaler, næsten kun dækker Udgiften til Trykning og Udsendelse af det aarlige Hefte, saa der bliver intet til uforudsete Udgifter.

Den i det sidste Aarsskrift omtalte Sommerudflugt lykkedes det os at faa arrangeret efter Planen, og den fandt Sted den 27. Juli 1934. Selv var jeg forhindret i at være med paa Turen, men fra en Deltager har jeg faaet følgende Referat:

Kl. 7¹/₂ startede 17 Medlemmer i Laurids Brandts Rutebil, og Kursen sattes direkte mod Kolding. Her besaas bl. a. Kolding Slotsruin, hvis store Taarn for Tiden var under Reparation. Turen gik derpaa videre mod Lillebæltsbroen, som blev beset med Interesse og stor Beundring for vore danske Ingeniørers Dygtighed. Man enedes om at indtage Frokosten paa Fyns-

siden, ved Kongebrogaarden. Da Sulten var stillet, tog man til Fods ud til Hindsgavl Slot, hvorfra man senere blev sejlet over til den lille, maleriske Ø, Fænø, i Lillebælt. Her var det dejligt at svale sig i de blaa Bølger, da Vejret var meget varmt, idet Solen hele Dagen skinnede fra en skyfri Himmel. Efter at have drukket Eftermiddagskaffe hvilede man sig under de skyggende Træer. Kl. 4 1/2 forlod man Fænø og blev sejlet gennem Lillebælt, under Lillebæltsbroen og til Slut landsat igen i Snoghøj. I Kolding ventede Middagsmaden i „Palmehaven“, og her tilbragtes et Par fornøjelige Timer. Kl. 1 var man atter i Skærbæk. Blandt Deltagerne var for Resten en sjælden Gæst, nemlig Aage Jørgensen, som netop var hjemme paa Ferie efter flere Aars Ophold borte fra Danmark. For ham var det en Oplevelse at være med paa Turen, og han var da ogsaa meget henrykt over at være kommen med.

Gennem flere Aar har Bestyrelsen været udsat for Kritik, fordi Aarsfesten til Stadighed afholdtes paa „Landbohjemmet“. Flere og flere ønskede en Ændring paa dette Punkt, og da Bestyrelsen ikke ønskede selv at træffe Afgørelsen i dette Spørgsmaal, bad man Medlemmerne stemme paa de Lokaler, som ønskedes. Valget faldt denne Gang ud til Fordel for „Aablings Hotel“, hvor Aarsfesten derfor afholdtes den 6. Januar 1935. Af flere Grunde var det nødvendigt for en Gangs Skyld at forandre Tidspunktet for Festens Afholdelse. Dette viste sig i nogen Grad at være uheldigt, idet mange bagefter undskyldte sig med denne Forandring, der hindrede dem i at komme til Festen, og Tilslutningen blev derfor alt for ringe. Bestyrelsen havde truffet Aftale med „Varde Amatør-Musikforening“s 10 Mands Jazz-Orkester om at sørge for Underholdningen. Orkestret indledede Aftenen med at spille et Par raske Musiknumre. Man samlede

omkring det smukt arrangerede Kaffeboard, og Formanden bød Velkommen til de mødte og specielt til Herr og Fru Jørgensen. Ordet var frit, og der herskede en livlig Stemning. Først læste Frk. Anna Beck en Sang, der bestod af et Vers om hver enkelt Lærer ved Skolen. En Festavis, som var redigeret af et Par af Bestyrelsesmedlemmerne, vakte stor Munterhed, da den blev læst højt af Lærer Grønlund. Frk. Haddy Paulsen sang derpaa en Sang, som Hr. Grønlund havde skrevet i Dagens Anledning til Musik af den tidligere Lærer ved Skolen, Herr G. Lehmann. Erik Bay og Holger Boldt optraadte derpaa med et Par kvikke Numre paa deres nyerhvervede Harmonikaer, og Hans Kjær, Spandet, sang „Gumpedalsvisen“ med stort Bifald. Herr Jørgensen talte derpaa for Realskolen og dens Elevforening, hvorefter Formanden sluttede ved at overbringe en mundtlig Hilsen fra Jørgen Roued samt en telegrafisk Hilsen fra Niels Beier, Vordingborg.

Den efterfølgende Generalforsamling forløb let og hurtigt. Efter at Harald Paulsen var valgt til Dirigent, fik Formanden Ordet for at aflægge en kort Aarsberetning. Kassereren aflagde Regnskabet, og begge Dele godkendtes. Formand og Kasserer var paa Omvalg og genvalgte begge. — Suppleant blev Aksel Jørgensen. (Da Realklassens Repræsentant, Ebba Kiilerich, fornylig er udtraadt af Bestyrelsen, er Aksel Jørgensen nu tiltraadt). Frk. Misse Stamp og Hr. Lærer Dissing valgtes til Revisorer med Inger Rübner Jørgensen og Erik Bay som Suppleanter.

Under „Eventuelt“ blev Bestyrelsen bemyndiget til at indsætte følgende Klausul i Lovene:

For at undgaa de mange Restancer i Kontingentbetalingen vil Girokortene blive udsendt i Begyndelsen af April Maaned. Medlemmer, der ikke inden 15. Maj har indbetalt deres Kontingent, vil faa Elevhæftet

tilsendt pr. Postopkrævning (med Tillæg af Porto), saafremt der ikke foreligger en Udmeldelse inden denne Tid.

Selvfølgelig vil Medlemmer, der har betalt Kontingentet rettidigt, som sædvanlig faa Heftet tilsendt gratis.

Endvidere vedtog man, at næste Aarsfest atter skulde afholdes paa „Aablings Hotel“, og Festen skal afholdes **S ø n d a g d e n 29. D e c e m b e r 1935** efter nærmere Indbydelse. — — —

Dansen tog derpaa sin Begyndelse, og Orkestret satte hurtig Liv i Deltagerne og vakte stormende Begejstring paa Grund af deres gode Humør. I en kort Pause foretoges en fornøjelig Bortlodning, hvorefter Festen fortsattes til Kl. 3. De, der var med, var enige om, at det havde været en vellykket Fest — maaske den bedste, der endnu har været afholdt. Men Tilslutningen burde have været 2—3 Gange saa stor. Men til næste Aarsfest haaber vi at faa fuldt Hus og en lige saa fornøjelig Fest. Paa Gensyn den 29. December!

Husk at betale Kontingentet i rette Tid og spar Jer selv og Foreningens Kasse for unødvendige Udgifter til Papir og Porto ved disse evindelige Rykkerbreve. Og husk ogsaa, at vi har noget, der hedder et Aarskrift, og at ethvert Medlem er Medarbejder ved dette!

Til Slut en venlig Hilsen fra Kammerat til Kammerat, hvad enten I lever hjemme i Skærbæk eller I er spredt ud over Landet — ja, nogle faa helt borte fra Danmark!

Varde, i Maj 1935.

P. B. V.

Niels J. Lauridsen,
Formand.

Simon Thyssen Warming†.

f. d. 18. 8. 1907.

d. d. 21. 1. 1935.

Med dyb Sorg modtog alle, der staar Skærbæk Realskole nær, Budskabet om Simon Thyssen Warmings Død. Simon gik ud af Realskolen som Realist i Skolens 2. Hold. Vi paa Skolen, der kendte ham, og navnlig hans Klassekammerater satte ham meget højt. Han gik stille og rolig omkring og var altid rede til at give en Haandsrækning, hvor han kunde se, han kunde være til Nytte og Gavn. Han elskede sit Hjem i Brøns og var sine Forældre en god Søn. Beviset herfor har han givet ved, at han efter sin Skoleafslutning, da han var Medhjælper paa Skærbæk Mejeri, vedblev med at tage hjem, fordi han vidste, at han hermed glædede sine Forældre. Simon holdt

meget af at færdes i Naturen og glædede sig over dens Skønhed; maaske har han ikke kunnet taale det strenge Arbejde, som Mejerivæsenet fører med sig, men han elskede sit Arbejde og var ikke den Mand, der gav op for noget.

Simon elskede sin Gud, og naar nu vor Herre og Frelser har taget ham til sig, er der kun lyse og gode Minder om ham tilbage.

C. B. C.

PAA GRÆNSEN MELLEM DJURSLAND OG MOLS. EN REJSEBESKRIVELSE.

Naar man fra Aarhus ad Landevejen drager mod Nord (Aarhus—Grenaa), har man Danmarks smukkeste Egne som et Panorama liggende udstrakt foran sig. —

Gennem Risskov ned ad Vejlbj Bakken ligger der Villaer og Funkishuse, saa man næsten maa misunde de Mennesker, der til daglig kan nyde en saadan Udsigt. Efter at have passeret Løgten faar man den herligste Udsigt over Vosnæsbynt med Herresædet Vosnæsgaard indkranset af Skove og Bakker, og man nærmer sig det smilende Mols.

Den, der for første Gang skal nyde Udsigten over Molsbjergene, maa dog helst komme dertil ad Landevejen fra Randers (Randers—Grenaa) for at faa den store Oplevelse. Her kører man nemlig gennem et typisk Moræneland med høje Bakker og dybe Slugter, og efter at have passeret Mørke og Ommestrup stiger man til næsten uanede Højder i vort lille Land, og man sidder og tænker paa, hvad Øjet mon faar at se, naar man nærmer sig Toppen. Er man saa naaet op, saa man kan se ud over, tror man sig henhørt i en Trylleverden, for dette er jo intet mindre end Rhinen med Skiferbjergene og de herligste Bøgeskove, man har foran sig, end ikke en Borgruin savnes (Kalø), for at Billedet kan være fuldkomment.

Lad os tage derned og se lidt paa Landskabet, for Molboland, som vi er kommet til, er endelig bleven „opdaget“. Hvem der nyder Æren deraf, ved jeg ikke, kun eet ved jeg: det var desværre ikke mig, for

da jeg naaede derned for første Gang, var der Snese af Biler, Motorcykler, Cykler og Gaagængere, og alle disse prustende Uhyrer og støjende Mennesker forstyrrede ganske Idyllen — undskyld min sidste Udydelse, for jeg kom der ogsaa selv første Gang, skrævende over en gammel Motorcykle, og har været der siden mindst 50 Gange paa samme halsbrækkende Facon.

I Rønde drejer vi ad Landevejen ned til Vandet ved det inderste af Aarhusbugten eller Kalø Vig, hvor en middelalderlig Kampestensdæmning og en dø. Vej fører ud til Ruinerne af Kalø Slot, hvorfra man har den herligste Udsigt over til Molsbjergene.

Vi mindes i Tankerne Gustav Vasa, der lykkeligt undsluppet det stockholmske Blodbad efter et Aars Fangenskab paa Kalø Slot flygtede herfra forklædt som Arbejder, og Præsten Hr. Søren Quist, der i 1625 herfra blev ført til Retterstedet paa Tyvhøje ved Kølind (Blichers: Præsten i Vejlbjby).

Vi starter igen og kører tværs over Mols til Femmøller. Her sætter vi Maskinen og bestiger Agribjergene, der er et af de smukkeste og ejendommeligste Landskaber i vort Land. Herfra kan vi se ud over Kalø- og Æbeltoft Vig helt over til Hjælm og Samsø, og Æbeltoft By ligger som en smilende lille Pærekøbing ovre bag Vigen.

Faar vi nu Lyst til at holde vort Indtog i Staden, er der kun nogle faa Kilometer derover, og vi fortryder ikke Turen, for Æbeltoft er en lille morsom By, der i Aarhundreder har staaet stille. Langs dens smalle med Stenpikning belagte Hovedgade, der endog yderligere indsnævres ved at morsomme Stentrapper rager ud paa den, humper man over Hullerne og naar Torvet med Raadhuset — alt i Lilleputformat. Her er opstillet et Par smaa Kanoner, der i Størrelse svarer godt til Raadhuset og Byen, og hvis Mening

sikkert maa være at indgyde den besøgende Respekt for Byen med samt dens Indvaanere.

Den nyere Tids Historieforskning ved dog at fortælle, at de stammer fra den Tid, da de gæve Molboere sænkede Kirkeklokken i Æbeltoft Vig for at redde den fra Fjenden.

Her vil vi afslutte Rejsen for denne Gang med en god dansk Frokostpakke, en Øl og en Cigar. — Vi nyder den med Bevidstheden om at have gjort et godt Stykke Arbejde, men for den eller dem, der endnu har mere Gaapaahumør, er der meget, meget mere at faa at se.

Venlig Hilsen

G u s t a v L e h m a n n,
Lime Skole pr. Mørke.

ET MINDE FRA VERDENSKRIGEN.

Næppe 18 Aar er henrundne, siden den store Verdenskrig sluttede, den Krig, der med dens Følger ikke taaler Sammenligning med nogen tidligere; endnu vaander hele Menneskeheden i Nød, og endnu langt ind i Fremtiden synes hele Verden at skulle lide for, hvad der skete i de fire Krigsaar 1914—18. — Man skulde derfor tro det som en Selvfølge, at alle maatte være besjælet af denne ene Tanke: Dette maa ikke ske en Gang til. Men desværre maa vi bekende, at intet ængster Sindene mere end Faren for Gentagelsen af en ny stor Krig, der utvivlsomt vil medføre Europas fuldstændige Sammenbrud. Hvorledes er det muligt, at nye chauvinistiske Bevægelser, hvis Maal er Krig, og som prædiker og fylder et Folk med Had, kan opstaa, knap en halv Menneskealder efter denne

Menneskehedens Tragedie, vi har været Vidne til? — Hvad er dog Aarsagen til denne skæbnesvangre Lyst til Krig? — Søren Kierkegaard siger et Sted, at en Begivenhed kan bevares i Mennesket paa to Maader, idet nogle erindrør den, medens andre kun husker den. De, der erindrør den, vil stadig gennemleve det skete paa ny, de husker det egentlige, de vil fortælle Tildragelsen, som den var, hvorimod andre kun husker det ydre, det egentlige faar de ikke med. Der er vel næppe nogen Fare for, at Krigen skal blive glemt, den vil blive husket som noget interessant, ja maaske vil mange endogsaa gengive den som storslaet, som noget helt modigt. Jeg frygter derimod meget for, at den ikke vil blive erindret, saa en nøgtern og sandfærdig Fremstilling af al Krigens Rædsel ikke bliver forkyndt. — Tillad mig her at gengive en Oplevelse fra Nordslesvig. Vi havde i min Fødeby, Rejsby, i 1915 indkvarteret 200 bayerske Soldater, som stod Vagt ved Grænsen, der var meget stærkt bevogtet lige fra Vesterhavet til Lillebælt. Derfor hændte det jævnligt, Vagtposterne standsede Krigsfanger, der prøvede paa at redde Livet ved at flygte fra Fangelejrene og slippe over Grænsen. Krigsfangerne fik nemlig en Forplejning, der var saa tarvelig, at de før eller senere maatte sygne hen. Præstegaarden i Rejsby var i ca. et Aar Beboelse for 220 russiske Fanger, og hvad de led af Sygdom, Underernæring og Mishandling var maaske endnu værre end ligge ved Fronten i forreste Linie. Jeg kunde fremdrage mange Eksempler herpaa, lad mig her indskrænke mig til et enkelt. En af mine Skolekammerater havde en Dag faaet fat paa et Brødkort, der gav Ret til Køb af et Brød, som vi ikke var længe om at faa hentet hos Bageren; vi var ikke i Tvivl om, hvad der skulde gøres ved det, vi kastede det over Pigtraadshegnet ind til Fangerne, men saa skete det uhyggelige, at der opstod et vildt Slagsmaal

mellem dem om Brødet. Maaske vil nogle mene, at det kun er en ubetydelig Begivenhed sammenlignet med, hvad der er foregaaet i Fangelejrene; men i alt Fald virkede det saadan paa Barnesindet, at vi aldrig mere gentog Forsøget. Kun sjældent lykkedes det de stakkels Fanger at flygte og slippe gennem Vagtkæden over til Danmark. Dog blev en af de bayerske Landstormsmænd, en Soldat ved Navn Burmacher, en Aften overmandet under Vagttjenesten af tre Russere, der bandt hans Hænder, tog hans Bøsse og kastede ham i en Vejgrøft, men gjorde ham forøvrigt ingen Fortræd, hvorefter Russerne lykkeligt naaede over Grænsen. Faa Aftener senere, d. 21. Oktober 1915, var der atter Krigsfanger undervejs mod Grænsen; denne Gang blev de opdaget i umiddelbar Nærhed af mit Hjem, Rejsby Mejeri, der ligger lidt Nordøst for Byen; mellem Mejeriet og Jernbanen ligger en mindre Naaleskov, hvori fem Fanger, fire Russere og en Belgier, havde skjult sig. Ved Mørkets Frembrud vovede de sig ud, sandsynligvis for at lede efter Mad, men næppe var de kommet ud af Plantagen, før der lød to Skud; en af Vagterne havde opdaget dem, og i Løbet af faa Minutter var samtlige bayerske Landstormsmænd paa Benene. Nogle kom fra Kroen, stærkt paavirket af Spiritus, en af disse holdt om en Telefonpæl med den ene Arm, medens han med den ledige Haand affyrede de fem Skud, han havde i Bøssen, ud i Luften. Der blev sendt Bud efter Soldaterne i Nabobyen, Hvidding, og snart omringede man Skoven, medens Geværerne næsten uafbrudt knaldede. Min Bror og jeg klamrede os ind til Mor, og ingen vovede sig ud. Efter ret kort Tids Forløb kom en Russer til Syne i Skovens Udkant, det var Officeren Ilja Pamlishim, 30 Aar gammel. I Kirkebogen staar der desuden, at han tilhørte Regiment Konigl. Podolsk Spirga. Paa faa Skridts Afstand blev han skudt

i Baghovedet af en Soldat ved Navn Rubel, saa Hjerne-skallen sprængtes. Næsten samtidig blev den belgiske Soldat Renè Lange fra Liège, 34 Aar gammel og Soldat ved det frivillige Kolonialkorps, opdaget. Han sad under et Grantræ, men kom straks frem, idet han rakte et Billede frem af sin Hustru og sine Børn og bad om Pardon, men dette rørte ikke Drabsmanden, Soldaten Burmacher, skønt han jo selv faa Aftener i Forvejen var blevet skaanet, da han under Vagttjenesten ved Grænsen blev overmandet af de flygtede Rusere. Burmacher trak sin Revolver og skød paa nært Hold Renè Lange en Kugle gennem Brystet. Bayrerne var stolte over deres Bedrift; Soldaten, vi havde indkvarteret, kom om Morgenen og meddelte: „To døde og tre levende“, og om Eftermiddagen blev der afholdt en Parade, hvor Burmacher traadte frem for den kommanderende Løjtnant, der holdt en Tale til ham og forfremmede ham til Underofficer, da han havde skudt „en betydelig Flygtning“, som der blev sagt i Talen. Om selve Drabet staar der følgende i Kirkebogen: „Die beiden Kriegsgefangenen wurden auf ihrer Flucht abends um 10 Uhr im Tannenwäldchen östlich von Reisby erschossen. Drei andere ergaben sich und wurden gefangen.“ Efter Udaaden blev der sat Vagt ved de døde, mens nogle Soldater gik hen til en af Beboerne i Rejsby og laante en Fjælevogn med et Knippe Halm i Bunden; herpaa blev Ligene lagt og kørt om i Sprøjtehuset. Soldaterne, som var med til dette sidste, havde endnu Sindelag til at berøve de døde deres Støvler, der var bedre end deres egne. — Mordene paa de vaabenløse Fanger vakte megen Harme blandt Beboerne, ikke mindst Burmachers enestaaende Raahed. En enkelt blandt de tyske Soldater følte dog, hvor tungt det skete var, og en af dem, en Hamborger ved Navn Sojka, satte følgende naivt rørende Mindevers over Fællesgraven:

Hier ruhen vom Feinde zwei ungenannt,
ein Belgier und einer aus Russenland.
Der Freiheitsdrang führte sie hierher
bis Rejsby, doch weiter kamen sie nicht mehr.
Sie haben in jener Schreckensnacht
an ihre letzte Stunde des Lebens noch nicht gedacht.
Wie groß! — waren wohl der Beiden Sorgen,
die jetzt hier Schleswigs Erde hält geborgen.
Und da die Erde uns alle vereint,
seid ihr hier nicht mehr unser Feind.

Den 18. Januar 1923 kom seks belgiske Soldater til Rejsby og gravede Renè Langes Lig op og førte det hjem til Liège, hvorimod Ilja Pamlishim endnu hviler paa Rejsby Kirkegaard. — Jeg synes, det vilde være smukt, om der paa det Sted i Plantagen, hvor de stakkels Mennesker blev myrdet, rejstes et Mindesmærke, kun to Kilometer fra det Land, der vilde have givet dem Friheden. —

Denne Begivenhed, som af de fleste forlængst er glemt, og som er for intet at regne ved Siden af Verdenskrigens mangfoldige Rædsler, burde dog være med til bedre at lade os forstaa Krigens Gru. Gid vi alle maatte være med til, i Børns og de unges Sind at saa en Sæd imod Krigen, saa det maa lyde ud over hele Danmark, ja hele Verden: Aldrig mere Krig!

Sdr. Næraa Fri- og Efterskole, d. 21. 5. 1935.

F r e d e H. P e t e r s e n.

INDTRYK FRA ET TYSK REJSEHJEM

Motto: Thi Jorden, med alt,
hvad den bærer frem,
er hellig.

I Sommeren 1934 blev jeg „Vandrer“. Aarsagen var, at jeg vilde til Paris, Skatterne var stigende og Feriebudgettet stramt. Jeg havde udstyret min nye „Sirius“, der vakte berettiget Opsigt blandt mine Bysbørn, med en engelsk Dynamolygte, som — skønnede jeg — kastede Lys over min Vej mindst en halv Kilometer frem, saa min Fremtids Bane laa klar, nu kunde jeg som et andet Himmellegeme bevæge mig frem i Verdensrummet baade ved Dag og ved Nat.

Mit Befordringsmiddel var altsaa et sandt *Perpetuum mobile*, men da jeg ikke selv var indrettet til *Døgndrift*, maatte jeg regne med nogle Gange at skulle holde Hvil mellem *Skærbæk* og *Paris*. Paa Rejsehjemmene ligger man haardt, men billigt. Det giver éns Livsanskuelse Fasthed, og der bliver Lejlighed til at se, hvad Stof Hitler-Ungdommen er af. —

Fuld af Spænding og af Mod paa Eventyr træder jeg en Aftenstund ind gennem Porten til et nordtysk Rejsehjem (*Jugendherberge*). Det har til Huse i en stor Skolebygning. — Paa Gaardspladsen træffer jeg en „*Radwache*“, der for 10 Pfennig opstalter mit „*Perpetuum*“ i en afgrundsdyb Kælder.

Overalt — paa Pladsen og i Bygningen — summer det af livsglade Hitler-Piger og brunskjortede Drenge med Kniv i Bæltet. Jeg passerer en Skare syngende Gutter. Nu og da falder skingre Ungpigerøster ind, og jeg skelner gennem et af Vinduerne i *Tagesraum* Nr. 2 (en af Herbergets Dagligstuer)

et Dusin solbrunede, lyslokkede Pigeoveder. Det lyder, som svarer de hinanden, i en Art Vekselsang.

Jeg gaar ind i Bygningen for at opsøge den „Hausvater“ eller „Hausleiter“, der plejer at staa i Spidsen for et saadant Rejsehjem. Paa Kontoret træffer jeg en kraftig, aldrende Kvinde, med djærve, gode Øjne og megen Venlighed i Stemmen. Paa mit Spørgsmaal, om „der Hausvater“ er at faa i Tale, præsenterer hun sig som „die Hausmutter“, jeg afleverer mit danske „Vandrerkort“, betaler 60 Pfennig for et „Übernachtungskarte“, en Slags Sovebillet, der lyder paa Sovesal Nr. 3, Seng Nr. 9.

Jeg har en Fornemmelse, som skulde jeg i Teatret, og glæder mig som til et spændende Skuespil.

Samme „Hausmutter“ overlader mig for 25 Pfennig en „Schlafsack“ (Lagenpose). Hun har mangt og meget om Ørerne, Ungdom i alle Aldre mellem 10 og 50 sværmer omkring hende, men hun bevarer uuder det alt sammen sit godlidende Udtryk i Øjnene, har en venlig Bemærkning og en hjælpsom Haand overfor enhver, saa hver enkelt vistnok føler det, som var han eller hun hendes særligt kære Gæst.

Jeg maa endnu — i en kæmpestor Protokol, der synes beregnet til Jordens samlede Befolkning — skrive Navn og Stilling, hvor jeg kommer fra, og hvor jeg agter mig hen. Saa gaar Turen til Brusebadet, hvor Landevejstøv, Træthed, Næringssorger og begyndende Alderdom skyller bort med de kolde Vandstrømme.

Mange Aar yngre vender jeg tilbage, sulten som en Tærsker og tørstig som en Høstkarl. Fra Dagligstuerne er der Adgang til Køkkenet. Her sælges Hindbærlimonade, Tykmælk, „Bohnenkaffee“ og meget mere.

Jeg har — som den store Bjørn, da han første Gang staar ved Jernbanens Billetkontor — mest Lyst

til at „tage det alt sammen.“ Jeg begynder med Tykmælken, der serveres i et Fad omtrent som et middestort Vandfad. Hertil faar man udleveret to tykke Humpler Rugbrød, som man selv kan smuldre med Fingrene efter Behag, og en Skaal brunt Sukker.

Under andre Omstændigheder vilde det blotte Syn have gjort mig modløs. I Aften føler jeg mig i Stand til at tømme et Hav. Ubesejret lader jeg et Glas Hindbærsaft følge efter Tykmælken. — Trindt om i „Tagesraum“ flokkes andre tørstige Sjæle. Ikke saa snart har jeg drukket mit Glas Saftvand, før en tørstende Ungmø længselsfuldt griber Glasset.

Først nu ser jeg mig rigtig om i det store Rum, der er sparsomt oplyst af et Par Lamper i Loftet. — Rundt om ved Bordene sidder Klynger af Dreng og Piger. Nogle spiller Dam, andre spiser, læser, skriver, synger eller fløjter. Mange er i Færd med at gengive Dagens Oplevelser i Breve til Hjemmet eller til Kammerater. Lige over for mig gaar en lille Purk og visker Krummer af Bordet med et Stykke Papir.

Længst borte i Hjørnet sidder et Selskab af Hollændere, deres Humør er mægtig højt, de synger deres Hjemlands Sange til Akkompagnement af en Mundharpe. Det er ingen Kunstydelse, men kvikt og kønt lyder de glade Stemmer, og det er, som deres Livsglæde forplanter sig til hele Rummet.

Paa Væggene hænger Billeder af Hindenburg og Hitler, over det sidste en hvid og en rød Rose.

Under Billederne er ophængt en Plakat, et Opraab fra Forbundet af tyske Ungdomsherberger til den tyske Ungdom. Det lyder i forkortet Gengivelse saadan:

„Tænk under jeres Vandringer paa Tidens Alvor, og undgaa alt paafaldende i Opførsel og Klædedragt! Undgaa Alkohol og Tobak! Giv med Glæde Afkald paa al Luksus! Syng anstændige Sange! — Husk, at

I skal vinde Menneskers Agtelse ved jeres Optræden! Skaan Marker og Enge, Træer og Blomster! Thi Jorden, med alt, hvad den bærer frem, er hellig.“ —

Henad Klokken 10 er der almindeligt Opbrud overalt. Man studerer Sovebilletterne. Det volder en Del Besvær i det Halvmørke, der hersker i de store Sovesale, som hver har Plads til ca. 40 Drengene eller Piger, at finde sin beskikkede Seng. Det er jo ikke som i Teatret, hvor bukkende Kontrollører anviser Plads.

Naa, jeg tager mit „Übernachtungskarte“ og min „Schlafsack“ og sætter Kursen mod mit Soverum — Schlafraum Nr. 3.

Rundt om mig gaar den vilde Jagt paa Sengepladser. Ikke sjældent indtræffer der Fejltagelser, saa en Ungersvend uretmæssigt anbringer sit Løsøre paa anden Mands Grund. Det giver — alt efter Gemytternes Natur — Anledning til bittert Mundhuggeri eller høj-røstet Munterhed. Jeg finder min Soveplads, Seng Nr. 9, med en Følelse af, at et vigtigt Maal er naaet. Det er en „Underkøje“. Jeg giver mig god Tid med Afklædningen. Det er morsomt at se ud over denne Flok livslysten Ungdom. Det er bedre end Teatret. Det er næsten, som kulminerer Drengenes Livstrang her, inden den store Nattestilhed sænker sig over dem.

De mindste Drengene løber om Kap hen over Sengene, foretager alle Slags pudsige Manøvrer med deres „Schlafsack“, som de tager over Hovedet, forlænger og forkorter under stor Staahej og med mange sære Fagter. De mest overgivne foranstalter et veritabelt Sækkevæddeløb med disse Lagenposer, der ikke blot er anvendelige under Søvn, men et virkelig morsomt Legetøj.

De større Drengene læser illustrerede Blade eller drøfter Dagens spændende Episoder.

Kun en enkelt Lampe i Loftet oplyser denne brogede Scene.

Efterhaanden gaar flere og flere til Køjs, men Passiaren er uformindsket livlig. Selv har jeg faaet min Sovepose fastgjort til Sengens Hovedgærde — Bændlerne til dette Brug er som sædvanlig i Stykker — og er faldet i Snak med en ung Dortmunder. Da han hører, at jeg er Lærer, vil han absolut diskutere Fællesskolespørgsmaalet, som interesserer ham stærkt. — Over os og om os larmer Livet videre. De legende Drengene i „Overkøjerne” sætter alle Sengene i vores Gruppe i gyngende Bevægelse, de morer sig vidunderligt, saa man nænner ikke at gøre Skaar i deres Glæde under denne timelange Rystetur, selv om Støv og Snavs fyger én om Ørerne.

Efterhaanden begynder dog Trætheden at melde sig, selv Vildkattene over os falder til Ro, Talestrømmen ebber ud, Stemmerne bliver hviskende eller forstummet helt, kun fra enkelte Hold lyder endnu høj-røstet Latter og Snak. Da høres faste Trin paa Gangen; der falder Mørke og Stilhed over Rummet; en mildt- alvorlig Røst bryder ind: „Die Unterhaltung muß jetzt aufhören!“ — Latteren dør brat i et enkelt Knist. — Die Hausmutter fortsætter sin Inspektionsrunde, men alle Drengene fra 10 til 50 ligger som Mus, kun en forsinket Nattevandrer, der endnu befarer Gulvet i Underbukser, famler sig i Mørket frem til sin Soveplads. Det knager i alle Nabosengene, da han stiger op til sin Overkøje.

Senere skelner man i Dunkelheden blot en Forhøjning i Sengene, hvor et Knæ eller en Fod gaar i Vejret. Enkelte Snorkelyde høres, men de strider ikke mod Reglementet. — Die Hausmutter kan roligt lægge sig. Snart slumrer alle hendes Børn.

— — —
„Sechs Uhr! Alles aufstehen!“ —

„Dag og Daad er Kæmperim“, synger Grundtvig. Der er Klang baade af Dag og Daad over denne stær-

ke Kvinderøst, som Aaret rundt vækker saa mange Hundrede Jungs og Mædels af Dvale, Klang af Mildhed og af Kampglæde. —

Det varer heller ikke længe, før der er Trængsel i Vaskerummet og vildt Slagsmaal mellem 38 raske Drengene om 5 Vaskekummer og 2 Spejle. Jeg ved ikke, hvordan det gaar til i „Jomfruburene“. Næppe blidere. —

Der er ingen Tvivl om, at disse Ungdomsherberger, der ligger strøet tæt ud over Landet, er af den største Betydning for tysk Ungdom og herigennem for Tysklands Fremtid.

Overalt paa Gader og Veje møder man denne vandrende og cyklende Ungdom, som vil ud for at se og for at lære. Vist nok er der en Del Kilometer-slugere imellem, men mange faar Øjnene aabnet for den Skønhed, som Naturen gemmer, og samler sig Minder for hele Livet.

De lærer at betragte Skovens Træer og Markens Blomster som Skatte, de skal værne om.

„Thi Jorden, med alt, hvad den bærer frem, er hellig.“

Landstrygeren.

Session eller En Mælkedrengs Oplevelser.

Det var forfærdeligt. — Nu skulde man virkelig have sig renvasket i Anledning af Sessionen. — (De kender nok de officiøse Plakater). Men den, der vil være noget, maa ogsaa lide noget, som Konen sagde, da hun pillede Haarene af Katten og serverede den som stegt Kylling. — Man vilde jo gerne være Gardist; desværre manglede man jo en halv Meter i Højden — man kunde jo blive amerikansk Artillerist (Arbejdssoldat). — At tænke sig, at man om et Aar

fik Lejlighed til at gaa i Uniform med Sabel og Kasket. Ganske vist var Pressefolderne paa Uniformen saadan indrettet, at de gik paa tværs af Skinnebenet, og Kasketten — paa den var der i det mindste 17 Buler. Med disse straalende Udsigter om Bord i Vaskebaljen: den lokale Badeanstalt. — Med Besvær blev Ørerne rensed og Skægget fjernet med Skurepulver og Moders Opsprætterkniv. Hvordan med Tænderne: jo, en Familietandbørste var bleven anskaffet i den højtidelige Anledning — derfor lidt Salt i Kaffekoppen og en Sjat varmt Vand oven paa og saa skure løs. Efter at have gennemgaaet flere andre Rædsler paa Hygiejnens Omraade og passeret Revue for den hjemlige Censurkomité — gled man i Seng.

Efter en urolig Nat med fæle Drømme — op Kl. 7 og i Klunset. Men hvordan med Haaret? I Gaar var det ganske vist blevet klippet — der sad jo til alt Held endnu noget Barbersmørelse i Tjavsjerne, derfor Vand paa — og de strittende Børster lagde sig endelig efter en halv Times Besvær i de uvante Folder. Ned paa Gaden, fat i Skærveknuseren og hen til Sessionslokalet — men ak — der var allerede ankommet en hel Bunke andre, og Tiden trak ud, før man blev lodset ind i et nyt Lokale med Tropetemperatur (nødvendigt). Et Brædt oven i Hovedet som Indledning — et Skub af Lægen — Tal svirrede i Luften — en Klo i Nakken af en Befalingsmand og ud af Lemmen med en Plakat i Haanden.

De lyse Fremtidsudsigter var forbi. — Fyren var „for stedse uskikket til al Krigstjeneste, ifølge Lov om Værnepligt af 8. Juni 1912 udslettet af Rullen“.

K. — Realist 26 — C. J.

Oversigt over Elevforeningens Regnskab

1. April 1934 — 31. Marts 1935.

Indtægt.	Udgift.
Beholdning fra forrige Aar 48,81	Elevhæftet 70,00
Kontingent 97,75	Udgift til Vinterfest 196,00
Indtægt ved Vinterfest 148,75	Det unge Grænseværn 15,00
Renter 1,39	Porto og Tryksager 14,60
	Kassebeholdning 1,10
Kr. 296,70	Kr. 296,70

1. April 1935 Overført 1,10

MEDLEMSFORTEGNELSE

for Skærbæk Realskoles Elevforening.

Andersen, Hans, Landmand, Virkelyst.
Andresen, Hans, Toldassistent, Aabenraa.
Andresen, Werner, Døstrup.
Appel, Gunvor, Lærerinde, Skærbæk.
Bay, Erik, Skærbæk.
Beck, Anna, Kontorist, E. A. S. V., Skærbæk.
Beier, Jens, Vognmand, Ravsted.
Beier, Niels Carl, Lokomotivfører, Vordingborg.
Beier, Signe, Frue, Hillerød.
Bendesen, Mathias, Kommis, Sønderborg.
Boesen, Holger, Landmand, Astrup.
Bonde, Martha, Skærbæk.
Bojsen, Boe, Lærer, Ottersbøl.
Bundegaard, Søren, Snedker, Brøns.
Bogh, Elisabeth, Døstrup.
Boldt, Holger, Skærbæk.
Christensen, Emma, f. Thyssen, Skodborg.
Christiansen, Aage, Bankassistent, København.
Christiansen, Fritz, Ungmand, 4-mastet Bark „Passat“.
Clausen, Chr., Bankassistent, Tønder.
Degn, Willy, Toldbetjent, Rømø.
Degn, Peter, Bankassistent, København.
Dissing, Niels, Førstelærer, Grasten, Thurø.
Ebsen, Niels, Frifeld.
Freiberg, Christian, Byraadssekretær, Faaborg.
Freiberg, Anna, Kontorist, Tønder.
Frandsen, Lorens, Skærbæk.
Frisk, Anna, Gasse.
Grosbøl, Karen, Vodder.
Grosbøl, Povl, Seminarieelev, Gedved.
Grønlund, Ejvind, Lærer, Skærbæk.
Handevit, Maren, Skærbæk.
Hansen, Else, Kontorist, Tønder.
Hansen, Knud, Kommis, Skærbæk.
Hansen, Hans Brorsen, Landmand, Tevring.
Hansen, Hans R. L., stud. polyt., København.
Hansen, Elsie, Skærbæk.
Hansen, Meta, København.
Hansen, Jens Chr., Enelærer, Hønning.

- Hansen, Peter, Bygningskonstruktør, Odense.
Hansen, Kirstine, Plejerske, Aandssvageanstalten, Ribe.
Hellenberg, Rosa, Ekspeditrice, Skærbæk.
Helms, Anna Mathilde, Mjolden.
Helms, Peder, Mjolden.
Holm, Jacob, Dyrlægge, Skodborg.
Jacobsen, Jacob, Landmand, Skærbæk.
Jensen, K. Chr., stud. theol., København.
Jensen, Laust, Gasse.
Jensen, Thorvald, Skærbæk.
Johnsen, John, cand. mag., Undervisningsassistent, København.
Jørgensen, Anders Fejlberg, cand. mag., Lærer, København.
Jørgensen, Inger Fejlberg, Lærerinde, København.
Jørgensen, N. J. Fejlberg, stud. jur., København.
Jørgensen, Johannes Feilberg, stud. jur., København.
Jørgensen, Inger Rübner, Bibliotekselev, Tønder.
Jørgensen, Ellen Rübner, Seminarieelev, Tønder.
Jørgensen, Aage Rübner, Letmatros, M./S. „Dora“.
Jørgensen, Aksel Rübner, Katedralskolen, Ribe.
Juhler, Elsine, Skærbæk.
Kiilerich, Marie, Hellebæk.
Kiilerich, Niels, Kommis, Haderslev.
Kiilerich, Poul, stud. theol., København.
Kiilerich, Vagn, Handelslærling, Lemvig.
Kiilerich, Svend, stud. theol., København.
Kiilerich, Gerda, Skærbæk.
Kiilerich, Ebba, Skærbæk.
Kjær, Anders, Kontorist, Ribe.
Kjær, Maren, Kontorist, Kreditf., Haderslev.
Kjær, Hans, Handelslærling, Aabenraa.
Klemmensen, Carl, Kontorist, Skærbæk.
Knudsen, Carl, Kommunalærer, København.
Knudsen, Gudrun, Spandet Skole.
Knudsen, Henning, Katedralskolen, Ribe.
Knudsen, Christian, Handelslærling, Skærbæk.
Krogh, Hans, Journalist, Kolding.
Lassen, Georg, Smed, Skærbæk.
Lassen, Lorens, Smed, Døstrup.
Lauridsen, Niels, Kasserer, Svineslagteriet, Varde.
Lauritsen, Svend Aage, Mæglerassistent, Svendborg.
Lehmann, Gustav, Førstelærer, Lime.
Lindegaard, Emma, Lærerinde, Skærbæk.
Lorensen, Signe, Skærbæk.

22

TØNDER BOGTRYKKERI
GUSTAV ROTHE

